

۱۵۹۲ ۷۷۴

۹۷, ۴, ۴

درآمدی بر طراحی سامانه تدبیر بودجه‌ای

فراگرد تنظیم و تدبیر بودجه در عمل

نویسندگان:

دکتر علی اصغر پورعزت

استاد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

پاکنوش کیانی

کتاب‌مهریان

فیفا

سرشناسه: پورعزت، علی اصغر، ۱۳۴۵ - Pourezzat, Aliasghar

عنوان و نام پدیدآور: در آمدی بر طراحی سامانه تدبیر بودجه‌ای: فراگرد تنظیم و تدبیر بودجه در عمل / نویسندگان علی اصغر پورعزت، پاکنوش کیانی.

مشخصات نشر: تهران: موسسه کتاب مهربان نشر، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۷۸ ص. : جدول، نمودار؛ ۱۴/۵ * ۲۱/۵ س-م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۰-۱۱۱-۱

وضعیت فهرست نویسی: پای

موضوع: بودجه‌ریزی - ایران

موضوع: Budget process -- Iran

موضوع: مالیه عمومی - - ایران

موضوع: Finance, Public -- Iran

موضوع:

موضوع: Administrative agencies -- Iran -- Finance

شناسه افزوده: کیانی، پاکنوش، ۱۳۴۸ -

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۷ ۹د۴/پ۹۵۴HJ/۴ ۲۱۵۴

رده‌بندی دیویی: ۳۵۲/۴۸۰۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۵۱۴۴۸۰۰

شناسنامه

محرران: در آمدی بر طراحی سامانه تدبیر بودجه‌ای: فراگرد تنظیم و تدوین بودجه در عمل

نویسنده: دکتر علی اصغر پورعزت، پاكتنوش كیانی

ناشر: مؤسسه كتاب مهربان نشر

صفحه‌آرا: حسین احمدی

طراح جلد: فرامرز عیب پور

شابك: ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۷-۱۹۸۷

نوبت چاپ: اول بهار ۱۳۹۷

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

دفتر انتشارات: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان افق نژاد، پلاک ۱۸۹

کدپستی: ۱۳۱۴۹۶۵۳۵۱ تلفن: ۶۶۹۷۳۱۷۵-۶

ایمیل و وب سایت: mehrabanpub@mehrabanshop.com - MehrabanPub.com

فروشگاه اینترنتی: Ketabemehraban.com

تلفن فروشگاه نشر بازگانی: ۶۶۹۵۳۴۷۵

کلیه حقوق و حق چاپ متن و عنوان کتاب که به ثبت رسیده است؛ مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب ۱۳۴۸ محفوظ و متعلق به مؤسسه كتاب مهربان نشر می‌باشد. هرگونه برداشت، تکثیر، کپی برداری به هر شکل (چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه‌ی کتبی از مؤسسه كتاب مهربان نشر ممنوع بوده و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

کتاب مهربان

فهرست مطالب

مقدمه.....	۹
فصل اول: اهمیت بودجه و ملاحظات بودجه‌ای	۱۱
- چه مهم است.....	۱۱
واژگان و مفاهیم رهنما	۱۲
اهمیت بودجه	۱۲
بودجه، رهبرد، از مابین و حسابداری تعهدی	۱۵
کارکرد نظارتی بودجه	۱۶
نتیجه بحث.....	۱۹
مباحث و پرسش‌های مهم	۱۹
پرسش‌هایی برای مطالعه بیشتر	۲۰
کارگاه اول - شناسایی مقدمات بودجه‌بندی	۲۰
فصل دوم: شیوه‌های تدوین بودجه	۲۱
واژگان و مفاهیم رهنما	۲۲
مراحل تدوین بودجه	۲۲
مرحله اول - ارائه اطلاعات و رهنمودها، از بالا به پایین (ابلاغ)	۲۳
مرحله دوم - ارائه گزارش‌ها و نیازها، از پایین به بالا (گزارش)	۲۵
مرحله سوم - مرحله مرور، مذاکره و تکرار مذاکرات (مذاکره)	۲۶
نتیجه بحث.....	۲۶
مباحث و پرسش‌های مهم	۲۷
پرسش‌هایی برای مطالعه بیشتر	۲۸
کارگاه دوم - بازپردازی فراگرد بودجه	۲۸

۲۹.....	فصل سوم: فراگرد بودجه‌نویسی در عمل
۲۹.....	تجربه دانشمند، با همت بلند
۳۰.....	واژگان و مفاهیم رهنما
۳۰.....	تجربه بودجه‌نویسی
۳۰.....	روش تدوین بودجه
۳۱.....	یک (ک) پیش‌بینی مقدماتی بودجه
۳۲.....	دو (د) تهیه گزارش اقتصادی
۳۳.....	سه (ه) شناسایی بودجه
۳۳.....	چهار (ت) و تنظیم بودجه در دستگاه‌های اجرایی
۳۴.....	پنج (ج) بررسی و تصویب بودجه پیشنهادی
۳۵.....	شش (ش) تهیه لایحه بودجه و ارسال آن به هیئت دولت
۳۵.....	هفت (ه) تدوین نهایی لایحه بودجه در هیئت دولت
۳۵.....	هشت (ه) تصویب بودجه در مجلس
۳۶.....	نتیجه بحث
۳۶.....	مباحث و پرسش‌های مهم
۳۷.....	پرسش‌هایی برای مطالعه بیشتر
۳۷.....	کارگاه سوم - بودجه‌نویسی در یک وزارتخانه
۳۹.....	فصل چهارم: انحراف از بودجه و گروه‌های ذی‌نفع
۳۹.....	بودجه و عملکرد
۴۰.....	واژگان و مفاهیم رهنما
۴۰.....	انحراف از بودجه
۴۰.....	نقش چانه‌زنی گروه‌های ذی‌حق و ذی‌نفع و ذی‌نفوذ
۴۶.....	نتیجه بحث

۴۷.....	مباحث و پرسش های مهم
۴۸.....	پرسش هایی برای مطالعه بیشتر
۴۸.....	کارگاه چهارم - مقررات گذاری بودجه ای
۴۹.....	فصل پنجم: چالش های بودجه بندی در ایران
۴۹.....	بودجه اثربخش
۵۰.....	واژگان و مفاهیم رهنما
۵۰.....	مدیریت بودجه
۵۴.....	اعتبارات محرمه نه
۵۵.....	سایر نکات مهم در امر چالش های بودجه ای
۶۱.....	نتیجه بحث
۶۳.....	مباحث و پرسش های مهم
۶۴.....	پرسش هایی برای مطالعه بیشتر
۶۴.....	کارگاه پنجم - بازپردازی سامانه بودجه بندی ملی
۶۵.....	فصل ششم: پیشنهادهایی برای بهبود روش تنظیم بودجه
۶۵.....	بودجه الکترونیک آینده پرداز
۶۶.....	واژگان و مفاهیم رهنما
۶۶.....	پیشنهادهایی برای بهبود
۶۷.....	نظارت بر دخل و خرج
۶۷.....	اجرای سیستم مالی و معاملاتی
۶۸.....	اجرای قانون مبارزه با پول شویی
۶۸.....	اصلاح مدیریت زمان امور مهم ملی
۶۹.....	ابلاغ بسته های قانون و مقررات منسجم
۶۹.....	اهتمام به مدیریت عملکرد و نظارت بر پیشرفت

۶۹.....	بازپردازی قوانین و مقررات عمومی
۷۰.....	سامانه تدبیر
۷۰.....	رویکرد آینده‌پژوهانه به بودجه
۷۱.....	رویکرد سناریومبنا به بودجه
۷۱.....	رویکرد الکترونیک به بودجه
۷۲.....	نتیجه بحث
۷۳.....	مباحث و پرسش‌های مهم
۷۳.....	پرسش‌های برای مطالعه بیشتر
۷۴.....	کتابخانه هشتم - به‌جه‌بندی روبه‌تعالی و سامانه تدبیر بودجه‌ای
۷۵.....	منابع

فهرست نمودار

۱۳.....	نمودار ۱-۱. نمای کلی جریان تهیه و تدوین بودجه در ایران
۳۲.....	نمودار ۳-۱. فراگرد تدوین بودجه در سطح کلان کشور
۳۴.....	نمودار ۳-۲. فراگرد تدوین بودجه در دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی
۵۵.....	نمودار ۵-۱. اهم مشکلات نظری و ساختاری توسعه سامانه تدبیر بودجه‌ای
۶۱.....	نمودار ۵-۲. اهم چالش‌های مدیریت بودجه در سطح ملی

در بحث از بودجه، اولین نکته‌ای که به ذهن افراد صاحب‌نظر و خط‌مشی‌گذار متبادر می‌گردد، مقوله برابری منابع و مصارف است. در همین روند است که در تعریف عام، دانش‌واژه بودجه، بر برنامه مالی دولت، به منافع متصدی و مباشر اصلی همه امور اجرایی کشور در هر سال مالی، دلالت دارد و فهرست منابع درآمدی و مصارف هزینه‌ای را مدنظر قرار می‌دهد و سمت و سوی اهداف و برنامه‌های مصوب را مشخص می‌کند. تصمیم‌های بودجه‌ای در شمار تصمیم‌ها و برنامه‌های کلان قرار گرفته، از طریق سیستم اجرایی و قانون‌گذاری، پیش‌بینی و تصویب می‌شوند. بدیهی است که نتیجه این اقدام، بر وضعیت برابری و توزیع درآمد و نحوه توزیع منابع و مصارف بین گروه‌ها و قشرهای گوناگون و تعیین سطح معیشت آحاد جامعه، تأثیر دارد. بنابراین، باید دقت کرد تا شالوده و بنیان اصلی هر تصمیم بودجه‌ای، تأمین منافع عامه مردم و تأمین رفاه آنان باشد. تبیین صحیح و منطقی رفاه در جامعه، بسیار ضروری است؛ به نحوی که علاوه بر تأمین امکانات اولیه معیشتی و تحصیلی برای همگان و نیز تأمین نیازهای اولیه، از جمله بهداشت و خوراک و مسکن، شرایط رشد و بالندگی جامعه در بطن قوانین و برنامه‌های اجرایی مالی کوتاه‌برد، میان‌برد و دوربرد نهفته شود و به موازات آن، منابع مالی مورد نیاز، پیش‌بینی و منظور گردند. بنابراین، در تدوین بودجه که از جمله اقدامات ضروری حکومتها است، تلاش می‌شود تا ضمن بهره‌گیری از تجربه‌های گذشته، الزامات زمان حال در نظر آورده شود و ملاحظات معطوف به آینده و زیستن در زمان آتی مدنظر قرار گیرد.